

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicæ, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

Via Lactea Sive Institutiones Iuris Canonici

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Tit. XXIV. De Sepulturis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94613](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94613)

TIT. XXIV.

De Sepulturis.

Superiori titulo dictum est de Religiosis Domibus, verum quia etiam Sepultura dicitur locus Religiosus, ob id post titulum præcedentem sequitur iste, in quo videbimus:

1. Quid significet Sepultura?
2. Quibus in locis constitui debeat?
3. A quibus possit constitui, & eligi?
4. Qui possunt Sepultura tradi?

Quò ad Primum. Sepulturæ verbum dupliciter capitur: in primis significat locum, in quo corpora mortuorum collocantur; secundo modo officium sepeliendi præfert. Sed in hoc titulo accipitur pro loco illo, in quo Cadavera sunt deposita, vel deponenda; ut per Gloss. *hic in princ. & in c. pen. eod.* Et nota, quòd quatenus dicitur officium, quòd impenditur sepeliendis, non potest vendi. *c. Non satis, de Simon. c. Præcipiendum, 13. q. 2.* Idem est si accipiamus Sepulturam pro terra, in qua corpora sepeliuntur, namque si sit de cæmeterio, non potest vendi. *l. Qua religiosis, ff. de Rei vendit.* Quando verò accipitur pro tumba marmorea, vel lapidea, tunc si pura sit, potest vendi, secus verò si sit aliquis in ea sepultus, quia per hoc facta est locus religiosus, *l. 2. ff. de Relig. & sumpt. funer. c. Postquam, 13. q. 2.*

Quò ad Secundum. Antiquitus quocunque in loco Sepulturæ erigebantur. *§. Religiosum, Inst. de Rerum divis.* Sed postquam floruit Christiana Religio, Sepulturæ eriguntur in locis religiosis, ut *hic in princ.* Hujus autem Rei tres redduntur rationes. Prima est, quia Defunctorum corpora minus vexantur à spiritibus immundis; in Sepulturis etenim dicitur esse requies mortuorum. *c. Arum, 12. q. 2.* Secunda ratio est, quia mortui dicuntur muniti patrocinio illius Sancti, ejus nominis dicata, & consecrata est illa Ecclesia, in qua corpora conquiescunt. *c. Non asstimemus, in fin. 13. q. 2.* Tertia est, ut fideles viventes facilius mortuorum recordentur, & sic pro eis pias fundant preces. *§. Accedit, h. t. c. Cum gravi, 23. qu. 2.* Et hinc est, quòd Sepulturæ antiquitus collocabantur, ubi frequentes erant conventus; ut est textus apertus in *c. Fraternali, ext. eod.*

Quò ad Tertium. Regula est generalis, posse quemlibet sibi Sepulturam eligere, dummodo absit contemptus. *§. Regulariter, hoc t. c. Contemptus, 13. q. 2.* Ab hac regula excipiuntur nonnulli.

Primo excipitur Religiosus, quia in hoc voluntatem non habet, sed debet humari apud proprium Monasterium. *§. Impuberi, h. t. c. fin. eodem lib. 6.* nisi Religiosus moriatur in aliquo loco remoto, itaut non possit commode ad proprium Monasterium deferri. *d. §. Impuberi.* Hoc enim casu poterit, secundum magis communem, Sepulturam sibi eligere, & ita substat opinio Hostiensis in *c. Nimis, il primo, de Excessibus Prælat. & Abb. ibid. & in cap. Ut Privilegia, de Privileg.*

Secundò excipitur Impubes cum Furioso, qui consensu carent. *cap. Licet, eod. in 6.* Impuberi enim si consuetudo id patiat, Pater eligit sepulturam, alias in Parochiali Ecclesia cum suis majoribus sepeliendus est. *§. De filiosam, hoc tit. d. c. Licet, & de hoc vide pulchram decisionem in meis Discordiis de Jurisdictione, Discord. 28.* Caterum si quis non electa Sepultura decesserit, sepelitur in Ecclesia Parochiali, vel ubi sunt ejus majores. *d. §. Regulariter, c. Placuit, 13. q. 2. & c. 1. c. tit. cap. Licet.* Quòd observatur etiam si quis extra Urbem decesserit. *§. Illud, hoc t. concord. cap. fin. in 6.* F 2 Quò

Xenodochiis, ext. eod. & c. de Episc. & Cler. l. Orphanotrophos, & l. Omnia. Cujusmodi sunt Xenodochia, in quibus pauperes Peregrini recipiuntur. Orphanotrophia, ubi parentibus orbatu nutriuntur. Bethotrophia, ubi aluntur infantes pauperum. Nosocomia, ubi ægroti curantur. Gerontocomia, ubi senes aluntur, & similia, ut habetur *hic in Princ.* Et de significatione harum vocum vide Hostiens. in Summa, eod. & notatur in *c. In qualibet, 24. q. 8. & in d. l. Omnia, generaliterque omnia ista Hospitalia vocantur.* Item Orotoria, quæ aliqui ex devotione in propriis domibus auctoritate Episcopi constituerint, loca religiosa sunt, *c. Orotorium, 42. d. cap. Quidam, 19. q. 2.*

Quò ad Secundum. Domus Religiosa construenda sunt Auctoritate Episcopali, *cap. Quicunque, 16. q. 1.* Et cum solemnitate, de qua in *c. Nemo Ecclesiam, de Consecr. d. 1. & in Auth. de Eccles. Tit. §. Si quis autem voluerit, collat. 9.* De qua dictum est supra in tit. de Constr. & repar. Eccl.

Quò ad Tertium. Loca ista, & ædificia pia subfunt Episcopis, & debent regi, ac dirigi ad illos usus, ad quos fidelium suadente pietate, gratia, & eorum causa sunt ordinata. Nec postquam hujusmodi loca ad hospitalitatis usum, & pauperum provisionem sunt deputata, ad profanos usus converti poterunt; ut *hic in princ. cap. Nulli liceat, 12. q. 2. cap. Nulli, ead. caus. qu. 1. cap. Municipia, de rer. permut. cum similibus.* Quòd si ad alium usum convertantur, debet intervenire auctoritas Summi Pontificis, cum hic sit unus calus reservatus Papæ, *c. Quod Translationem, de Off. leg. vel Ordinariorum, ut sess. 22. de Reformat. c. 6. in Conc. Trid.* Cum in hoc habeantur pro ipsius Sedis Apostolica Legatis. Sed tamen verum est, quòd si sunt ordinata, & constructa à Laicis sine Episcopi auctoritate, à Laicis etiam reguntur, *cap. 18. sess. 22. de Reform.* Verum si Laici in administrando forte sunt negligentes, hoc casu Episcopus tanquam executor à Lege ordinatus, providere debet, ut talia loca recte gubernentur. *d. cap. 8. & cap. Irrefragabile, de Offic. Ordin.* Advertendum tamen est, quòd ea, quæ hucusque dicta sunt, non habent locum in Hospitalibus Religiosorum, aut militarium Ordinum, quia in his certæ Regulae, & Constitutiones sunt tradita, quæ ad unguem ab illis sunt servanda. *§. Prædicta, h. t. Clem. in §. Præmissa, eod.* Caterum si aliquod Hospitalis sit, vel Altare habens cæmeterium, & Presbyterum celebrantem, & Sacramenta ministrantem, tunc antiqua consuetudo est observanda. *§. fin. h. t. concordat. 24. qu. 1. cap. Pudenda, & Clem. 1. de Privileg. in fin.*

Quò ad Postremum. Loca illa, quæ fortè sunt constructa sine Episcopi auctoritate, sunt viris providis, & ejus ordinis, quos bona prædicta in alios usus convertere præsumptio non existat, committenda. *§. ult. h. tit. Clem. 2. §. 1. eod.* Qui postquam sunt electi ad hujusmodi regimen, debent ad similitudinem Tutorum, & Curatorum juramentum subire de utilibus faciendis, & inutilibus omittendis. Ac insuper debent inventarium conficere de bonis ipsorum locorum; ac demum singulis annis debent rationem reddere de administratione. *§. Ut autem, h. t. §. Oeconomus, in Auth. de Sanct. Episc. & in d. Clem. 2. §. 1. eod.*

Quò ad Ultimum. Regula itidem est generalis, omnes posse Sepulturæ tradi, nisi speciali ratione quis prohibeatur: Prohibentur verò, primò Excommunicati, Hæretici, Pagani, Judæi, Usurarius, & qui sibi ipsi mortem conscivere. *c. Is cui, de Sent. excommun. in 6. d. c. Eos. eod. c. Ecclesia, cum seq. de Consecrat. d. 4. c. Quia in omnibus, de Usur. cap. Placuit, 23. quæst. 8. & c. Ex parte, eod.* Nota nihilominus, quòd si per Excommunicatum non steterit, quo minùs ad Ecclesiam reversus sit, Sepulturæ traditur; ipseque post mortem absolvitur. *c. Qui recedunt, 26. quæst. 6.* Prohibentur præterea, qui violentas manus Ecclesiasticis personis injecerunt, Homicidæ, Incendiarii, aut Ecclesiarum Violatores, Incæstuosi. *c. fin. eod.* Item Blasphemi. *c. Statuimus, de Maled. d. c. fin.* Et denique prohibentur hi omnes, qui pro manifestis criminibus sunt condemnati. *d. c. fin. nisi resipuerint, fuerintque reconciliati, Abb. in d. c. fin. & c. Ex tenore, de Sent. excommun. §. Sed hac, hoc tit.* Quòd adeò verum est, ut hujusmodi personæ non debeant sepeliri in loco religioso, & si qui fuerint sepulti, si dignoscantur eorum ossa ab aliorum corporibus, debeant exhumari, proculque jactari à Sepultura. *§. Et si contigerit, h. t. & Abb. in cap. Sacris, in fine, ext. eod.* Et qui in contemptum Ecclesiæ hujusmodi personas in cœmeterio Ecclesiastico sepelierit, excommunicatur. *§. Si quis autem hoc tit. Clem. 1. eod.* Ex jam dictis colligas, corpora punitorum, penitentium tamen, posse Sepulturæ tradi. *§. Ex his, hoc tit.* Deus enim non judicat bis idipsum; facit *Clem. 1. de Penit. & Remiss.* Quinimò & si quis deprehensus sit in crimine, & fuerit vulneratus, dummodò confiteatur, si iisdem vulneribus mortuus fuerit, non privatur Sepultura. *§. Quin etiam hoc nostro tit. cap. Fures, cum seq. 13. quæst. 2.* Quamvis statuatur aliud in eo, qui se defendit, & interfectus est in crimine. *c. Ex parte, il 2. eod. c. de Occidendis 23. quæst. 9. cap. 2. de Furt.* Et in fine notandum est, quòd pro Sepultura Clerici nihil excipere possunt. *§. fin. h. t. c. Abolenda, ext. eod. & c. Quando, & cap. Dilectus, & c. Apostolicam, & c. Non satis, de Simon.* Porro Intorticia, & alia emolumenta Funeralia dantur Parochis in sepeliendis Defunctis, circa quæ servatur loci consuetudo, ut dixi in iisdem Discordiis Forensibus de Jurisdictione, *Discord. 18. in fin.* Et cum his finis sit huic Titul.

TIT. XXV.

De Canonica Portione.

Quoniam sæpius evenit, ut quis aliam eligat Ecclesiam, quàm Parochialem, quo casu Parochialis Ecclesia quartam detrahât de relictis illi Ecclesiæ, in qua quis Sepulturam elegit, ob id de hac Quarta in hoc titulo tractatur, quæ Canonica dicitur Portio: circa quam videbimus:

1. Quid sit Canonica Portio?
2. Quotuplex?
3. Ex quibus rebus debeatur?
4. Cui debeatur?
5. A quibus?

Quò ad Primum. Sic describitur Canonica Portio hic in princ. ut sit illa pars, quæ de relictis, & proventibus Ecclesiæ obvenientibus detrahatur, & Prælati debetur. Et in definitione adeff Verbum obvenientibus, ut comprehendatur etiam

illud, quòd alia via, quàm ultimæ voluntatis in Ecclesiâ confertur. *c. De bis, de Sepult.* Hæc autem Canonica Portio, quandoque est dimidia. *c. Antiquos, 10. quæst. 1. & c. 2. de Sepult.* Quandoque Quarta, ut hic. *& c. Cum sup. de Sepult. 12. quæst. 1. c. Vultera. & c. Congruente, de Offic. Ordin.* Et hoc magis communiter tenetur, ut per Abb. in *c. Requisivisti, d. Testam.* Verum hoc determinatur per consuetudinem locorum, quæ vel augeat, vel minuit hanc portionem. *c. Certificari, de Sepult. & in §. 2. in fin. hoc tit.*

Quò ad Secundum. Duplex est hæc portio, Parochialis, & Episcopalis. Prima est illa, quæ debetur Parochiali Ecclesiæ, vel ipsius Rectori, aut Curato: Etenim decretum est, ut cum quis sibi eligit Sepulturam in alia Ecclesia, quàm in Parochiali, in qua audit divina Officia, & accipit Sacramenta, ne Curatus quasi fraudetur debitis subsidiis, debetur illi Quarta pars eorum, quæ à Defuncto relinquuntur illi Ecclesiæ, in qua Sepulturam eligit. Vel fortè minor, vel etiam major portio debetur secundum consuetudinem loci. *d. c. Cum super. & c. Certificari, §. Sciendum, h. n. t. d.* Et non debetur hæc Portio tantum pro Sepultura, & sic ex causa ultimæ voluntatis; verum etiam si dederit, dum erat infirmus, vel infirmus Religionem est ingressus, dummodò is de tali ægritudine decesserit. *§. Sed est, h. tit. c. De bis, de Sepult.* Secus verò est si sanus hoc fecerit. *d. c. De his, Episcopalis Portio est illa pars, quæ de relictis alicui Ecclesiæ pro anima, ab Episcopo deducitur. §. Canonica, hoc eodem, nisi quadragenaria præscriptio obstet. c. De quarta, de Præscript.* Et nota differentiam inter Parochialem portionem, & Episcopalem: quia illa detrahatur tantum in illo casu, quando aliis Ecclesiis aliquid à defuncto relictum est, ut dixi; Hæc verò detrahatur de relictis cuilibet Ecclesiæ. *d. §. Canonica.*

Quò ad Tertium. Regula est generalis ex omnibus rebus eam deduci, nisi aliquid pro fabrica, pro luminariis, pro anniversario, pro equis, vel Armis contra infideles exercendis, vel aliàs ad perpetuum cultum divinum, vel particulari personæ legatur. Hæc enim omnia non subjacent canonicæ Portioni, nisi hac machinatione factum fuerit, ut Parochialis Ecclesia fraudetur. *§. Sunt tamen hoc tit. c. In nostra de Sepult.* Ultra quæ sunt alia, quæ in hanc non veniunt Portionem, de quibus loquitur *text. in c. fin. ext. de Testamentis.* Et hoc procedit tam in Parochiali, quàm in Episcopali Portione. *§. fin. hoc tit.* Et hæc æquiparatio colligitur ex *d. c. fin. de Testam.*

Quò ad Quartum. Uti ex jam dictis apparet, debetur Portio Parochiali Ecclesiæ, in qua quis divina percipit. *§. Dubitari h. c.* Quòd si quis duo haberet domicilia sub duabus Parochiis, & in tertia elegerit sepeliri, Quarta est æqualiter dividenda. *§. Quod si is, h. t. cap. 2. de Sepult. in 6. Abb. in cap. 1. de Sepult.*

Verum quia in *§. Sed istud*, dicitur; quòd Minores, & Prædicatores de omnibus obvenientibus quacunque ex causa tenentur solvere Portionem Parochialem, sciendum est, eam esse illius decisionis rationem, quia Ecclesiæ Parochiales sustinent magna damna propter Privilegia concessa ipsis Fratribus, ut in *Clem. 2. §. Verum de Sepult.* Et per Abb. in *d. cap. fin. in fin. de Testament.* ubi dicitur, quòd hoc hodie est prorogatum